

Corona

De wereld is in de greep van corona. Onze bewegingsvrijheid wordt ingeperkt om ons te beschermen tegen deze ziekte. We kunnen niet meer leven zoals we gewend zijn. Dit kan soms benauwend en beangstigend overkomen. Ik heb contact met verschillende parochianen en ik hoor vooral over het gemis aan contact.

Ook in ons vluchtelingenkamp zijn de gevolgen merkbaar. In maart 2020 heeft de Oegandese regering een algehele lockdown met een avondklok ingesteld. Alle grenzen gingen zes maanden op slot. Dit betekende dat de instroom van vluchtelingen ineens stopte. Normaal krijgen we maandelijks tussen de 1.000 en 5.000 nieuwe vluchtelingen en ineens stopte dat. Ook de voedseltransporten werden gestaakt, wat weer problemen opleverde met de planning. Hierdoor hebben we een ander uitdeelbeleid moeten maken. Dit gaf onvrede en onrust. We hebben meer soldaten in het kamp gekregen om de rust in het kamp te kunnen bewaren. Gelukkig regende het, zodat de mensen zelf in hun voedselvoorziening konden voorzien. Maar van december tot eind februari is het droge seizoen. Er valt dan geen druppel regen en de temperatuur bereikt waarden van 38 graden. Dit geeft meer onrust onder de mensen.

We hebben een groep van 2.500 mensen binnen het kamp moeten verplaatsen om ruimte te hebben voor een quarantaineplaats voor eventuele zieken. Met de middelen die we hebben, maken we een noodhospitaal. Maar als iemand besmet is, hebben we geen medische apparatuur om de zieke te helpen. We hebben een ernstig tekort aan medicijnen, mede door de logistieke problemen. We kunnen niet meer doen dan enkel er te zijn voor die mensen en te proberen op allerlei manieren verlichting te brengen.

Ook ik ben niet ontkomen aan besmetting. Met de jaarwisseling heb ik koorts gekregen en uiteindelijk bleek ik antistoffen in mijn bloed te hebben. Bijna drie weken heb ik in het ziekenhuis gelegen. Ik had het geluk dat ik naar het ziekenhuis van de Europeanen kon en een milde vorm van de ziekte had. De koorts was heftig en nam soms ernstige vormen aan. Er waren momenten dat de dokter zei: de medicatie werkt niet; we kunnen nu niet anders dan bidden.

Het leven in het kamp is er niet gemakkelijker op geworden maar wat harder. We hebben het geluk dat 80% van de mensen in het kamp kinderen zijn, dus jong. Een humanitaire ramp is ons bespaard gebleven. Maar als de ziekte hier flink toeslaat, kunnen we niks. Bid voor ons, dat we ons werk kunnen blijven doen.

Fr. Sander Kessler

Galdino

Ondanks alle moeilijkheden in het kamp zijn er ook situaties die lichtpuntjes zijn. Lichtpuntjes die hoop geven. In mijn werk zoek ik lichtpuntjes die mij hoop en kracht geven. Die mij de moed geven het werk voort te zetten. En die lichtpuntjes zijn er genoeg. Jongeren die innovatief zijn. Die dingen bedenken om hun werk gemakkelijker te maken, of de hulp die aan elkaar gegeven wordt. Zelfs hoe kleine kinderen elkaar helpen, laat mij zien hoe het in onze natuur ligt om als een gemeenschap op te trekken en niet als individuen.

Zo is er een jongen, Galdino genaamd, zijn achternaam is te moeilijk voor mij, van 17 jaar. Zijn moeder is bij zijn geboorte overleden. Zijn stiefmoeder en zijn vader hebben vijf kinderen gekregen en zijn dus met zes kinderen. Hij is de oudste. Tijdens zijn vlucht in 2017 is zijn vader omgekomen. De stiefmoeder ziet hem niet als een volwaardig kind en zorgt niet voor hem; hij is op zichzelf aangewezen. Hij werkt dagelijks bij de kerk en is voorzitter van de misdienaars. Hij hakt bomen, werkt op het land en schildert. Al het werk dat we hem geven, doet hij. Hij krijgt ervoor betaald. We geven hem te eten en helpen hem met zijn school.

In 2018 had een collega-priester een scout van het landelijke voetbalteam laten komen om 'onze' jongens te scouten. Galdino is eruit gepikt. Sinds 2018 zit hij in de landelijke voetbalopleiding voor het nationale team. We hebben een Oegandese nationaliteit voor hem moeten regelen, en ik betaal zijn schoolgeld. Hij is serieus in zijn werk en zijn opleiding. Het geeft hem hoop; hij krijgt een gedegen opleiding en kan aan zijn toekomst werken. Ik wil dat hij behalve voetballen ook een vak leert, zodat hij naast een voetbalcarrière, mocht dat erin zitten, een beroep heeft.

Na de verschrikkingen van het vluchten heeft hij weer moed en kan hij zijn droom naleven. Ik weet niet wat het leven voor hem in petto heeft, maar ik hoop dat hij een goede toekomst krijgt.

Fr. Sander Kessler

Voetbal

Voetbal verbreedert zeggen ze. We zetten nu projecten op waarbij mensen uit het dorp / de stad samenwerken met mensen uit het kamp om zo banden te smeden. De Oegandese mensen verliezen soms het begrip voor de Zuid-Soedanese vluchtelingen. Ze hebben land moeten afstaan aan het kamp. Hun bomen / brandhout wordt gekapt. Hun riet om de daken te maken, wordt gepakt. Kortom, het geeft soms wrijving.

Ons vastenproject is er dan ook op gericht dat vrouwen / meisjes uit het kamp samenwerken met vrouwen / meisjes uit het dorp / de stad. Zo ben ik gestart met een voetbalteam met jongens uit het kamp en uit het dorp. Ik heb uniformen en schoenen kunnen regelen. Drie keer per week komen de jongens samen om te trainen. Om de paar weken organiseer ik een voetbalwedstrijd. Ik zorg voor transport en dan gaan we naar een ander dorp of organisatie om tegen te voetballen. Zo hebben we gevoetbald tegen een paar omliggende, grotere dorpen en tegen de rangers van een nationaal park. Tot op heden is 'mijn' team ongeslagen.

Het is mooi om te zien hoe de jongens van spelende individuen tot een team zijn geworden. Hoe ze langzamerhand samen groeien. Nu zie ik u denken: hoe kunnen ze met elkaar spreken? Dat is het voordeel hier: op een paar kleine verschillen na is de lokale taal gelijk aan die van een groot deel van Zuid-Soedan. Hierdoor kunnen de jongens in hun eigen taal met elkaar spreken. Dit maakt dat het verbreederen sneller gaat.

We zijn nu ook begonnen met korfbal voor de meisjes om zo de meisjes samen te brengen. Dit betekent dat we nu drie projecten hebben om de lokale mensen met de vluchtelingen samen te brengen: het landbouwproject, de voetbalteams en een korfbalteam.. Het organiseren van lokale wedstrijden (in het kamp) en in de omgeving helpt het kamp, de mensen, te stabiliseren en zelfverzekerd te maken. Zo proberen we door middel van Kerk, cultuur en sport de mensen samen te brengen.

Fr. Sander Kessler

Vergeving

In ieder leven zijn er wel eens dingen die we fout doen. We doen iemand pijn door harde woorden, we eigenen ons iets toe wat niet van ons is, we begeren wat niet van ons is, we zijn jaloers op anderen enz. Jezus heeft ons een geschenk gegeven om met onszelf maar ook met God in het reine te komen. Om de relatie weer te helen.

In Nederland is dit in onbruik geraakt. Ik weet het nog goed: ik was 21 toen ik voor het eerst naar een priester ging om mijn fouten uit te spreken, en erg zenuwachtig; ik wist niet hoe het moest. Gelukkig was de priester heel behulpzaam. Hij hielp me stap voor stap door het hele proces. Ik weet nog dat ik na afloop van dit gesprek buitenkwam en diep ademhaalde; ik voelde me opgelucht, vrij, weer blij. Hoewel ik het niet helemaal begreep, was dat gevoel er wel.

Nu ik zelf priester ben, zit ik aan de andere kant en mag ik mensen terugbrengen bij God door middel van dit biechtgesprek. Soms vermoeit het me, als ik tientallen mensen achter elkaar krijg. Toch wil ik ieder zijn tijd geven, niet afraffelen. De mensen nabij zijn met Gods liefde en vergeving, dit vraagt soms veel. Toch probeer ik het te volbrengen.

Als u eens wist hoe vaak ik huilende mensen bij me krijg die met een serieus 'geheim' zitten, een misstap in hun leven hebben begaan en onder hun eigen fout gebukt gaan. Het is dan mooi om te zien als de vergeving van God mag komen, dat ze weer diep ademen. Het valt me op dat op het moment van de vergeving, de mensen die huilen, diep ademen. Er is een last van ze af gevallen. Dat herinnert me dan aan mijn eerste biechtgesprek.

De mensen in het kamp lopen soms met zware dingen op hun hart, diepe wonden in hun ziel. In de biechtgesprekken hoor ik dan vaak, heel vaak, zwaar leed. Leed dat deze mensen anderen hebben aangedaan of wat hen is aangedaan. En dan zoeken ze de liefde van God weer. Dit vind ik de mooiste taak die een priester heeft: de mens weer bij God brengen om hun rust en vrede te geven.

Ik heb het er wel eens met jullie pastoor over; hij heeft me dit mooie sacrament goed uitgelegd. Hoe wij als priester juist de mensen nabij kunnen zijn door ze Gods liefde te doen ervaren. Het sacrament van boete en verzoening is een betere naam. Een sacrament is iets waarin God zelf bij ons komt. We hebben iets fout gedaan en mogen daarvoor een straf krijgen, waarna er verzoening mag zijn: terug bij God. Tijdens mijn werk hier in het kamp heb ik het belang van dit sacrament zelf gezien. Je kunt over je pijn en je verdriet praten, en dat moet ook, maar als je eindelijk het geheim dat je al lang meedraagt, bij God mag leggen, dan lucht dat op. Daar kan geen gesprek tegen op.

Van harte wens ik dat wij in Nederland meer ons hart durven te openen om de waarde van dit sacrament te leren kennen. Dan weet ik zeker dat er meer opgeluchte mensen zouden rondlopen.

Fr. Sander Kessler

Pasen

Het laatste jaar en nu ook weer kunnen we geen Pasen vieren zoals we dat gewend zijn. Samen de paaskaars ontsteken, nieuw doopwater aanmaken, de paasjubelzang.

Ook in het kamp vieren we altijd Pasen. Eerst herinneren we ons de Goede Week. Vanaf woensdag nemen we de vluchtelingen mee in de rituelen van de Goede week. We gaan met een bus naar de kathedraal, waar de bisschop op woensdag de oliën wijdt. Donderdag vieren we Witte donderdag, in het Engels Holy Thursday, en dan Goede Vrijdag. Dit brengt alle mensen, zelfs de moslims, bij elkaar. Dan lopen we in een grote stoet met duizenden mensen de kruisweg. Bepaalde bomen waar de staties herdacht worden, zijn genummerd. De kruisweg is ongeveer 12 km lang; met zo'n groep is dat ook nodig.

In het kamp heb ik geleerd, gezien, wat Pasen is. Door het leed van het leven heen komt er nieuw leven. Angst, dood, pijn, verdriet en onzekerheid hebben niet het laatste woord. Door Jezus' verrijzenis hebben we hoop gekregen. Dat zie ik aan de mensen hier. Ze hebben hoop, hoop op een beter leven.

Wellicht denkt u dat het misschien valse hoop is, maar dat is niet het geval. Er leeft een hoop in deze mensen die diep geworteld is. Ik kan het me niet voorstellen maar ik vermoed dat heel veel ogen hier veel en zwaar leed hebben gezien. Meer dan goed voor ze is. Juist door alle leed heen kan er ook vreugde zijn. Er zijn meisjes hier die erge dingen hebben meegemaakt, maar als ik ze in de kerk zie, dan zie ik ze helemaal in de zang opgaan, zichzelf aan God geven. Hun pijn en verdriet in de zang aan God geven. Ik zie soms meisjes tijdens de mis huilen. Dat roert me altijd. Maar dat is wat Pasen is.

Wij mogen ons eigen verdriet, onze pijn, onzekerheid en angsten aan dat kruis van Christus nagelen. Christus heeft het kruis, dat voor de een martelwerktuig is, voor de ander een teken van schande, tot een teken van hoop gemaakt. Juist door alle leed heen heeft Jezus de poorten van de Hemel geopend, waar we thuis mogen komen.

Zo sta ik ook in mijn werk; wij mogen de hoop hebben die Christus ons gegeven heeft. Het geloof in ons kamp is niet een zoethoudertje, het is een teken van leven, een plaats waar hoop mag leven. Hierin kunnen we rust en vrede geven aan de mensen die het zoeken. Hij is de Hoop die mij drijft.

Ik wens u allen, ondanks deze onzekere tijden, een Zalig Pasen, waarbij Gods liefde ons nieuwe hoop moge geven.

Dank dat u mij steunt in het werk. Zonder uw steun zou ik dit alles niet kunnen doen.

Fr. Sander Kessler